

**PHÒNG GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO QUẬN LONG BIÊN
TRƯỜNG MẦM NON HOA SỮA**

**SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM
MỘT SỐ BIỆN PHÁP GIÁO DỤC KỸ NĂNG SỐNG
CHO TRẺ MẪU GIÁO BÉ 3-4 TUỔI TRONG
TRƯỜNG MẦM NON**

Lĩnh vực: Kỹ năng sống

Cấp học: Mầm non

Họ và tên tác giả: Kiều Thanh Mai

Chức vụ: Giáo viên

ĐT: 0979455715

Đơn vị công tác: Trường mầm non Hoa Sữa- Quận Long Biên- Hà Nội

Long Biên, tháng 11 năm 2020

I.ĐẶT VẤN ĐỀ

Thực trạng hiện nay, một số phụ huynh cần bận bịu với công việc ít có thời gian quan tâm đến con cái, còn bao bọc, chưa rèn cho con các kỹ năng. Điều này ảnh hưởng rất mạnh mẽ đến sự phát triển nhận thức, tình cảm của trẻ, đặc biệt là hầu hết trẻ không có vốn kỹ năng sống. Vì vậy, việc rèn kỹ năng sống cho trẻ là điều rất cần thiết giúp trẻ khám phá thế giới một cách có định hướng, trẻ biết quý trọng bản thân, nuôi dưỡng những giá trị sống nền tảng và hình thành những kỹ năng sống tích cực giúp trẻ cân bằng cuộc sống. Từ đó xây dựng cho trẻ những kỹ năng sống hòa nhập với thế giới xung quanh. Ở mỗi lứa tuổi trẻ cần có những sự tác động khác nhau đến kỹ năng sống của trẻ.

Kỹ năng sống của trẻ bao gồm rất nhiều kỹ năng: Kỹ năng giao tiếp ứng xử, kỹ năng tự bảo vệ, kỹ năng hợp tác chia sẻ, Kỹ năng tự phục vụ, Kỹ năng tự tin, ...

Dạy kỹ năng sống cho trẻ là truyền cho trẻ những kinh nghiệm sống của người lớn, giúp trẻ có những kỹ năng thích ứng với những khó khăn trong cuộc sống. Người lớn tạo cho trẻ những bài học về kỹ năng sống ở mọi lúc, mọi nơi, dạy kỹ năng qua các hoạt động hàng ngày.

Là giáo viên trực tiếp đứng lớp tôi luôn nhận thức được rằng ở lứa tuổi tôi đang giảng dạy lớp mẫu giáo bé, giáo dục kỹ năng sống là giúp trẻ tự có kỹ năng để lựa chọn các biện pháp giải quyết khác nhau. Tôi luôn trăn trở, suy nghĩ làm thế nào để có những phương pháp truyền tải được những kỹ năng sống tốt nhất và dạy dưới hình thức nào ?

Qua một thời gian tìm tòi và nghiên cứu, nhận thức được ý nghĩa vai trò quan trọng của các kỹ năng sống đối với sự phát triển của trẻ. Chính vì vậy, tôi đã chọn đề tài: ***“Một số biện pháp giáo dục kỹ năng sống cho trẻ mẫu giáo bé 3- 4 tuổi trong trường mầm non”***.

II. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

1. Cơ sở lý luận

Kỹ năng sống là khả năng biết làm, biết thực hiện việc gì đó một cách tự giác, thành thạo trong mọi hoàn cảnh. Phương pháp dạy KNS là một cách giáo dục dựa trên những trò chơi, những tình huống thực, quan sát hiện tượng, thực hành thực tế, giáo dục trực quan trên các thiết bị hiện đại (máy tính, máy chiếu) và những bài học về tinh thần đồng đội, giao tiếp, thuyết trình, tư duy được khái quát bằng hình ảnh, ngôn từ có vần điệu dễ trẻ dễ tiếp thu. Giáo viên đóng vai trò là người hỗ trợ giúp trẻ phát huy khả năng của mình từ đó phát triển những ứng xử tích cực và ý thức cao giá trị bản thân. Do đó đây là hình thức giáo dục hiện đại và hiệu quả giúp trẻ phát triển khả năng tư duy hiệu quả, nâng cao sự tự tin trong cuộc sống.

Giáo dục kỹ năng sống là rất quan trọng và cần thiết cho trẻ nhỏ. Giáo dục kỹ năng sống giúp cho trẻ phát triển nhân cách, thể chất, tình cảm, giao tiếp, ngôn ngữ, tư duy một cách toàn diện, là nền tảng để trẻ tự tin bước vào giai đoạn tiểu học.

Những kỹ năng cần dạy cho trẻ mầm non không chỉ giúp trẻ có khả năng thích nghi tốt. Mà còn giúp bé rèn luyện tính tự giác, tự lập từ nhỏ trẻ thể hiện cá tính của bản thân mạnh mẽ nhất. Các bé sẽ cảm thấy tò mò với mọi thứ và sẽ rất cố gắng để học hỏi những điều mới mẻ. Vì vậy đây là thời điểm thích hợp nhất để các bậc cha mẹ cũng như thầy cô rèn luyện các kỹ năng cần thiết cho bé.

2. Thực trạng vấn đề:

2.1 Thuận lợi:

- Trường mầm non Hoa Sữa nơi tôi công tác càng ngày càng khẳng định được uy tín của mình trong địa bàn phường rất lớn.
- Môi trường tự nhiên được trang bị đầy đủ, xanh, sạch, đẹp, có đầy đủ các khu vực : vườn cây, hoa, sân cỏ, vườn rau, đồ chơi ngoài trời, luôn luôn mở nhằm phục vụ trẻ làm trung tâm.
- Đội ngũ giáo viên chuẩn đại học, có nhiều năm kinh nghiệm sư phạm, có trách nhiệm trong công việc
- Môi trường trong lớp học được trang trí đẹp, bắt mắt, có nhiều góc mở để trẻ hoạt động

2.2. Khó khăn

- Một số trẻ có thói quen tự do, hay nói leo, trả lời chống không, ra vào lớp tự nhiên, không xin phép, chưa biết tự xúc cơm ăn, trong khi ăn uống còn đùa nghịch, nói chuyện. Một số trẻ mới bắt đầu đi học nên chưa có được thói quen nề nếp ở trường.

- Tình trạng trẻ em thụ động, không biết ứng phó trong những hoàn cảnh nguy cấp, không biết cách tự bảo vệ bản thân trước nguy hiểm, tìm kiếm sự giúp đỡ.
- Một số trẻ quá hiếu động nghịch ngợm cũng ảnh hưởng đến việc tiếp thu các kỹ năng sống.
- Giáo viên còn chưa có nhiều kinh nghiệm trong việc đổi mới phương pháp giảng dạy nhằm khuyến khích sự chuyên cần, tích cực, chủ động, sáng tạo và ý thức vươn lên, rèn luyện khả năng tự học của học sinh còn gặp nhiều khó khăn

3. Các biện pháp tiến hành

3.1. Giáo dục kỹ năng sống thông qua tiết học

Lồng nội dung giáo dục kỹ năng sống vào các môn học nhằm hình thành cho trẻ những thói quen, hành vi có văn hóa.

Thông qua giáo dục trực quan trên thiết bị hiện đại, những bài học về tinh thần đồng đội, giao tiếp, thuyết trình, tư duy được khái quát bằng hình ảnh, ngôn từ có vần điệu, những bài đồng dao, ca dao phù hợp với chủ đề được đưa vào để trẻ dễ dàng tiếp thu trong quá trình học tập. Bên cạnh đó giáo viên đóng vai trò là người hỗ trợ giúp trẻ phát huy khả năng, thế mạnh của mình từ đó phát triển những ứng xử tích cực và tự tin trong cuộc sống.

Dạy kỹ năng sống cho trẻ không phải gò ép trong những tiết học chính thức mà phải kết hợp qua các hoạt động vui chơi của trẻ

Ví dụ:

* Giờ học phát triển thể chất

Cô dạy trẻ biết các kỹ năng vận động, biết siêng năng rèn luyện để cơ thể khỏe mạnh, trẻ biết trong khi tập không chen lấn xô đẩy nhau...

* Đối với giờ học tạo hình: “Tô màu ngôi nhà của bé”

Cô giáo dục trẻ biết yêu quý ngôi nhà mình ở, biết quét dọn nhà cửa sạch sẽ, sắp xếp đồ dùng trong gia đình ngăn nắp gọn gàng...

* Đối với giờ học làm quen văn học: Qua bài thơ “Lời chào”

Cô đàm thoại cùng trẻ: bài thơ nói về một bạn nhỏ rất là ngoan, lễ phép bạn ấy đi học về biết chào mọi người trong gia đình: ông, bà, cha, mẹ...

3.2. Giáo dục kỹ năng sống vào hoạt động vui chơi

Trong hoạt động vui chơi trẻ được thực hành trải nghiệm với nhiều vai chơi khác nhau phản ảnh trong cuộc sống của người lớn, tôi tiến hành lồng kỹ năng sống vào vui chơi. Qua đó trẻ được giao tiếp với nhau bằng những lời nói nhỏ nhẹ, ân cần, lễ phép, những lời cảm ơn, xin lỗi, trao nhận bằng hai tay, biết cất đồ chơi sau khi chơi xong ...luôn được thể hiện. Tôi theo dõi lắng nghe để kịp thời uốn nắn trẻ khi có biểu hiện chưa chuẩn mực. Qua đó giúp trẻ hình thành thói quen hành vi văn minh trong giao tiếp.

Hình ảnh 1: Trẻ xếp hàng mua đồ ở góc bán hàng

Hình ảnh 2: Trẻ xếp sách vào giá truyện

3.3. Giáo dục kỹ năng sống ở mọi lúc mọi nơi

Trong các hoạt động hằng ngày của trẻ ở trường, trẻ dễ được tiếp cận những gì mà cô giáo, người lớn, bạn bè đã làm. Giờ đón trẻ và trả trẻ tôi ân cần và chuẩn mực trong cách xưng hô với bố mẹ trẻ, tôi tập cho trẻ chào thưa lễ phép với cô và bố mẹ trẻ

Tôi quan tâm nhắc nhở trẻ luôn có những ý thức và hành động tốt như biết đoàn kết vui chơi cùng bạn, khi làm việc gì sai với bạn với cô thì phải biết xin lỗi, ai cho gì thì nhận bằng hai tay và cảm ơn, biết giữ vệ sinh môi trường, thân thể sạch sẽ...

Hình ảnh 3: Giờ đón và trả trẻ

3.4. Giáo dục kỹ năng sống qua ngày hội, ngày lễ

Việc tổ chức ngày hội, ngày lễ đóng vai trò quan trọng trong việc giáo dục trẻ mầm non.

Thông qua các ngày hội, ngày lễ như: Ngày khai giảng, Ngày Tết Trung Thu, ... tôi tổ chức các hoạt động văn nghệ, các trò chơi dân gian,. Thông qua đó trẻ có ý thức phấn đấu trong học tập để sau này trở thành người có ích cho xã hội.

Hình ảnh 4: Ngày khai giảng

Hình ảnh 5: Trung Thu

4. Hiệu quả SKKN

Qua quá trình rèn luyện cho trẻ về các mặt kỹ năng sống với các biện pháp tôi đã nêu ở phần trên trẻ đã ngoan hơn, lễ phép hơn, trẻ được hình thành những thói quen vệ sinh văn minh, giao tiếp mạnh dạn với mọi người, biết chào hỏi khi có khách đến, biết trao nhận bằng hai tay, biết quan tâm giúp đỡ bạn bè, cô giáo, ba mẹ... Một số trẻ ít nói, nhút nhát giờ cũng đã hòa đồng với các bạn, tham gia vào các hoạt động của lớp.

III. KẾT LUẬN , KIẾN NGHỊ

1.Ý nghĩ SKKN

Giáo dục kỹ năng sống cho trẻ là một việc làm hết sức quan trọng và cần thiết. Điều đó giúp cho trẻ tự tin, chủ động xử lý linh hoạt các tình huống trong cuộc sống, trẻ được bắt đầu làm quen với các kỹ năng như giao tiếp, thích nghi, khám phá thế giới xung quanh, kỹ năng tự chăm sóc bản thân, kỹ năng tạo niềm vui, tự bảo mình, kỹ năng làm việc nhóm, và kỹ năng tự quyết một số tình huống phù hợp với lứa tuổi. Vì vậy, giáo dục kỹ năng sống cho trẻ trong trường mầm non có một ý nghĩa rất lớn trong sự hình thành con người của trẻ sau này.

2.Bài học kinh nghiệm

- Giáo viên nắm vững phương pháp giáo dục kỹ năng sống cho trẻ mầm non.
- Kỹ năng sống được lồng ghép thông qua các hoạt động có trong nhà trường và ở mọi lúc mọi nơi, các hoạt động chuyên môn, lễ hội...
- Công tác phối kết hợp giữa nhà trường, gia đình, giữa giáo viên chủ nhiệm với trẻ với phụ huynh thông qua các giờ đón trả trẻ, các hoạt động giao lưu văn nghệ giữa giáo viên và phụ huynh, các hoạt động lễ hội...
- Cô giáo là trung tâm giáo dục kỹ năng sống cho trẻ, là một khuôn mẫu để trẻ tiếp cận và học tập.
- Trong quá trình áp dụng các biện pháp, cần chú ý kết hợp nhiều biện pháp với nhau để đạt hiệu quả cao.

3.Ý kiến đề xuất

Trên đây là chia sẻ của tôi về vai trò của giáo viên trong quá trình chăm sóc giáo dục trẻ, nhất là giáo dục kỹ năng sống cho trẻ. Mặc dù những việc làm trên đạt một số kết quả khả quan nhưng bản thân tôi vẫn luôn cố gắng phấn đấu học hỏi và trau dồi kiến thức để tìm biện pháp tốt hơn để trẻ không những phát triển tốt tình cảm xã hội mà còn phát triển tốt toàn diện.

Tuy vậy, do điều kiện có hạn nên đề tài còn nhiều thiếu sót, tôi rất mong nhận được sự góp ý của các cấp lãnh đạo và các đồng nghiệp .